

Text07.001

jeŷit wōłət.

jeŷit wōłət.

jeŷi -t wōł -ət

jeŷi -t wāł -ət

cold -PL be -3PL.S

kalt -PL sein -3PL.S

adj -n.case v -v.pn

Hidegek voltak.

It was so cold.

Es war so kalt.

Text07.002

jis jisnə tut əntə wāłəm ɫatnə məŋ ænəməw ɫatnə.

jis jisnə t'ut əntə wāłəm ɫatnə məŋ ænəməw ɫatnə.

jis jis -nə t'ut əntə wāł -əm ɫat -nə məŋ ænəm -əw ɫat -nə

jis jis -nə t'ut əntə wāł -əm ɫat -nə məŋ ænəm -əw ɫat -nə

old old -LOC das.da NEG be -1SG.S time -LOC we grow.up -1PL.S time -LOC

alt alt -LOC that NEG sein -1SG.S Zeit -LOC wir erwachsen -1PL.S Zeit -LOC

adj adj -n.case pron ptcl v -v.pn n -n.case pr v -v.pn n -n.case

A régi, már elmúlt időkben, amikor mi felnőttünk.

In old, in past times, when we grew up.

In den älteren, in den vergangenen Zeiten, als wir aufgewachsen sind.

Text07.003

it tem nōpətnə jeŷi əntem.

it tem nōpətnə jeŷi əntem.

it tem nōpət -nə jeŷi əntem

it tem nōpət -nə jeŷi əntem

now this time -LOC cold NEG.EX

jetzt dies Epoche -LOC kalt NEG.EX

adv pron n -n.case adj v

A mai korban nincs olyan hideg.

It is not that cold anymore nowadays.

Heutzutage ist es nicht mehr so kalt.

Text07.004

t'u ɬatnə ɬuw t'ukim jeyɬit wöɬət, tem tʉɬyin ɬår jæŋkət

t'u ɬatnə ɬuw t'ukim jeyɬit wöɬət, tem tʉɬyin ɬår jæŋkət

t'u ɬat -nə ɬuw t'ukim jeyɬi -t wöɬ -ət tem tʉɬyin ɬår jæŋk -ə -t

t'u ɬat -nə ɬuw t'ukim jeyɬi -t wäɬ -ət tem tʉɬyin ɬår jæŋk -ə -t

that time -LOC (s)he such cold -PL be -3PL.S this in.winter lake ice -EP -PL

das.da Zeit -LOC er/sie so.einer kalt -PL sein -3PL.S dies im.Winter See Eis -EP -PL

pron n -n.case pr adj adj -n.case v -v.pn pron adv n n -INS -n.case

moriɬət

mori -ɬ -ət

mori -ɬ -ət

break -PRS -3PL.S

zerbrechen -PRS -3PL.S

v -v.temp -v.pn

Akkor olyan hidegek voltak, hogy télen a tavak jege meghasadt.

Back then it was so cold that the ice broke on the lake.

Damals gab es solche Kälte, dass das Eis auf dem See zerbrochen in.

Text07.005

wɛɬinat mənɬə quntə pæləka morijəm ɬår jæŋka ɬårəm tʉɬyi jöwətɬə quntə tåpət' jæŋknə tʉɬypi əntə pitəɬ.

wɛɬinat mənɬə3 quntə pæləka morijəm ɬår jæŋka

wɛɬi -nat mən -ɬ -ə -3 quntə pælək -a mori -j -əm ɬår jæŋk -a

wɛɬi -nat mən -ɬ -ə -3 quntə pælək -a mori -oj -əm ɬår jæŋk -a

reindeer -COM go -PRS -EP -[3SG] when side -LAT break -PASS -1SG.S lake ice -LAT

Rentier -COM gehen -PRS -EP -[3SG] wenn Seite -LAT zerbrechen -PASS -1SG.S See Eis -LAT

n -n.case v -v.temp -INS -v.pn conj n -n.case v -v.genus -v.pn n n -n.case

ɬårəm tʉɬyi jöwətɬə3 quntə tåpət' jæŋknə tʉɬypi əntə

ɬår -ə -m tʉɬyi jöwət -ɬ -ə -3 quntə tåpət' jæŋk -nə tʉɬyi -pi əntə

ɬår -ə -m tʉɬyi jöwt -ɬ -e -3 quntə tåpət' jæŋk -nə tʉɬyi -pi əntə

lake -EP -1SG place come -PRS -EP -[3SG] when thin.ice water -LOC break -ADJ NEG
 See -EP -1SG Platz kommen -PRS -EP -[3SG] wenn dünner.Eis Wasser -LOC zerbrechen -ADJ NEG
 n -INS -n.pos n v -v.temp -INS -v.pn conj n n -n.case v -deriv.adj ptcl

pitəʃ.

pit -ə -ʃ -3

pit -ə -ʃ -3

fall -EP -PRS -[3SG]

fallen -EP -PRS -[3SG]

v -INS -v.temp -v.pn

Amikor rénszarvasokkal megy az ember, és ilyen rianáshoz ér, a vizes jég nem tartja meg.

If one rides with the reindeers, one reaches thin ice, the wet ice does not hold.

Wenn man mit den Rentieren fährt, und erreich so ein dünnes Eis, das nasse Eis hält nicht.

Text07.006

ʃiʃtəm äwəʃnat quč taʃəy äwəʃnat wəwʃəy wəʃinat pan ʃår jəyi pan təwə suʃtəmtəyəʃ.

ʃiʃtem äwəʃnat quč taʃəy äwəʃnat wəwʃəy wəʃinat pan ʃår

ʃiʃt -ə -m äwəʃ -nat quč taʃəy äwəʃ -nat wəwʃəy wəʃi -nat pan ʃår

ʃiʃt -ə -m äwəʃ -nat quč taʃəy äwəʃ -nat wəwʃəy wəʃi -nat panpə ʃår

load -EP -PT.PST sledge -COM whereas empty sledge -COM feeble reindeer -COM and lake

laden -EP -PT.PST Schlitten -COM während leer Schlitten -COM kraftlos Rentier -COM und See

v -INS -v.nmz n -n.case ptcl adj n -n.case adj n -n.case conj n

jəyi pan təwə suʃtəmtəyəʃ.

jə -y -i pan təwə suʃtəm -təyə -ʃ

jə -y -i panpə təwə suʃtəm -ta -ʃ

become -PST -PASS.3SG and there freeze -INF -3SG

werden -PST -PASS.3SG und dorthin einfrieren -INF -3SG

v -v.tense -v.pn conj adv v -v.inf -n.poss

Akár megrakott szánnal vagy üres szánnal, gyenge rénekkal, oda belefagy.

Regardless if with a loaded or empty sledge, with weak reindeer, one freezes up there.

Egal ob mit voll beladenem oder leeren Schlitten, mit kraftlosen Rentieren, man friert dort ein.

Text07.007

t'ukim jeyʃit wöʃət.

t'ukim jeyʃit wöʃət.

t'ukim jeyli -t wõł -ət

t'ukim jeyli -t wăł -ət

such cold -PL be -3PL.S

so.einer kalt -PL sein -3PL.S

adj adj -n.case v -v.pn

Olyan hidegek voltak.

It was so cold.

Es gab solchw Kälte.

Text07.008

ma păqqə wălmamnə, jey ʉrəkkə qofəm ăł məw jey ʉrəkkə n'əłə ăłnə wălmama t'et't'et'em
wut'ɲiqăn't'min jəmat atəmyə jəy.

ma	păqqə	wălmamnə,	jey	ʉrəkkə	qofəm	ăł	məw	jey	ʉrəkkə							
ma	păq	-qə	wăł	-m	-a	-m	-nə	jey	ʉrək	-kə	qofəm	ăł	məw	jey	ʉrək	-l
ma	păy	-yə	wăł	-m	-ə	-m	-n	jey	ʉrəy	-yə	qofəm	ăł	məw	jey	ʉrəy	-r
I	boy	-TRL	be	-PT.PST	-EP	-1SG	-EMPH	ten	superfluous	-TRL	three	year	or	ten	superfluous	-l
ich	Junge	-TRL	sein	-PT.PST	-EP	-1SG	-EMPH	zehn	überflüssig	-TRL	drei	Jahr	oder	zehn	überflüssig	-l
pr	n	-n.case	v	-v.nmnz	-INS	-n.poss	-clit	num	adj	-n.cas	num	n	conj	num	adj	-r

n'əłə	ăłnə	wălmama	t'et't'et'em	wut'ɲi	qăn't'min							
n'əłə	ăł	-nə	wăł	-m	-a	-m	-a	t'et't'et'e	-m	wut'ɲi	qăn't'	-min
n'əłə	ăł	-nə	wăł	-m	-ə	-m	-a	t'et'i	-m	wut'ɲi	qăn't'	-min
four	year	-LOC	be	-PT.PST	-EP	-PT.PST	-LAT	grandfather	-1SG	deceased	be.ill	-GER
vier	Jahr	-LOC	sein	-PT.PST	-EP	-PT.PST	-LAT	Großvater	-1SG	verstorbene	krank.sein	-GER
num	n	-n.case	v	-v.nmnz	-INS	-v.nmnz	-n.cas	n	-n.pos	adj	v	-v.adv

jəmat	atəmyə	jəy					
jə	-m	-at	atəm	-yə	jə	-y	-3
jə	-m	-at	atəm	-yə	jə	-y	-3
become	-PT.PST	-FIN	bad	-TRL	become	-PST	-[3SG]
werden	-PT.PST	-FIN	schlecht	-TRL	werden	-PST	-[3SG]
v	-v.nmnz	-n.case	adj	-n.case	v	-v.tense	-v.pn

Én egyszer gyerekkoromban, tizenhárom vagy tizennégy éves lehettem, a megboldogult nagyapám már beteg volt, nagyon rosszulvolt.

I was about 13 or 14 years old, my late grandfather was already ill, he was in a bad shape.

Ich war ca. 13 oder 14 Jahre alt, mein verstorbener Großvater war schon krank, ihm ging es schon

*schlecht.***Text07.009**

t'u täw əntemyə pitta jəy, t'u ʃatnə.

t'u	täw	əntemyə	pitta	jəy3,	t'u	ʃatnə.					
t'u	täw	əntem	-yə	pit	-ta	jə	-y	-3	t'u	ʃat	-nə
t'u	täwin	əntem	-yə	pit	-ta	jə	-y	-3	t'u	ʃat	-nə
that	in.spring	NEG.EX	-TRL	start	-INF	become	-PST	-[3SG]	that	time	-LOC
das.da	in.Frühling	NEG.EX	-TRL	beginnen	-INF	werden	-PST	-[3SG]	das.da	Zeit	-LOC
pron	adv	v	-n.cas	v	-v.inf	v	-v.tense	-v.pn	pron	n	-n.case

Akkor már a halálán volt.

He was already dying then.

Damals lag er schom am Sterben.

Text07.010

ötə pataʃəŋ ʃiyəʃ ʃárnə jəŋka suʃtojəm.

ötə	pataʃəŋ-ʃiyəʃ	ʃárnə	jəŋka	suʃtojəm.				
ötə	pataʃəŋ-ʃiyəʃ	ʃár	-nə	jəŋk	-a	suʃt	-oj	-əm
ötə	pataʃəŋ-ʃiyəʃ	ʃár	-nə	jəŋk	-a	suʃtə	-oj	-əm
well	Pataleng-lygel	lake	-LOC	water	-LAT	fall.into.water	-PASS	-1SG.S
hm	Pataleng-lygel	See	-LOC	Wasser	-LAT	ins.Wasser.fallen	-PASS	-1SG.S
prcl	prop	n	-n.case	n	-n.case	v	-v.genus	-v.pn

Izé, a Pataleng-lygel nevú tavon a vízbe csúsztam.

Well, at the Palateng-lygel lake, I slid into the water.

Hm, ich bin am Pataleng-lygel See ins Wasser gerutscht.

Text07.011

tarəm jeyʃit, lapkanam məntam sáyit.

tarəm	jeyʃit,	lapkanam	məntam	sáyit.				
tarəm	jeyʃi	-t	lapka	-nam	mən	-ta	-m	sáyit
tarəm	jeyʃi	-t	lapka	-nam	mən	-ta	-m	sáyət
strong	cold	-PL	shop	-PROL	go	-INF	-1SG	as
stark	kalt	-PL	Laden	-PROL	gehen	-INF	-1SG	wie
adj	adj	-n.case	n	-n.case	v	-v.inf	-n.poss	pp

entlang nach.oben kriechen -PRS -1SG.S

pp adv v -v.temp -v.pn

Amikor a rianásba becsúsztam, a rének és a szán közti kötelet késsel elvágtam, én meg a rénhajtó rúd segítségével másztam ki.

When I slipped into the ice crack, I cut the rope between the reindeer and the sledge with a knife, I climbed out using the reindeer pole.

Als ich in die Eisspalte hineinrutschte, zerschnitt ich mit einem Messer das Seil zwischen den Rentieren und dem Schlitten, ichkletterete mithilfe der Rentierstange heraus.

Text07.014

utə pitmama manə wełit kəčəynat arɣə əwətlat, wełit lek qəwit əsłəmtat, pan ma wełitam piri kurat t'inəryətm jəqənam, t'u qat qəwən əntem.

utə pitmama					manə	wełit		kəčəynat	arɣə		
utə pit	-m	-a	-m	-a	ma -nə	wełi -t		kəčəy -nat	arɣə		
utə pit	-m	-ə	-m	-a	ma -nə	wełi -t		kəčəy -nat	arɣə		
up arrive	-PT.PST	-EP	-1SG	-LAT	I -LOC	reindeer -PL		knife -COM	into.pieces		
auf ankommen	-PT.PST	-EP	-1SG	-LAT	ich -LOC	Rentier -PL		Messer -COM	zer-		
adv v	-v.nmz	-INS	-n.poss	-n.case	pr -n.case	n		-n.case	n		-n.case adv

əwətlat,		wełit		lek qəwit əsłəmtat,		pan	ma wełitam							
əwət	-ł	-at	wełi -t	lek qəwit əsł	-əm -t	-at	pan ma wełi -ła							
əwət	-ł	-at	wełi -t	lek qəwit əsəł	-əm -t	-at	panpə ma wełi -ła							
cut	-PRS	-PASS.3PL	reindeer -PL	way along let.go	-1SG.S -PL	-FIN	and I reindeer -PL							
schneiden	-PRS	-PASS.3PL	Rentier -PL	Weg entlang loslassen	-1SG.S -PL	-FIN	und ich Rentier -PL							
v	-v.temp	-v.pn	n	-n.case	n	pp	v	-v.pn	-n.num	-n.case	conj	pr	n	-n.nu

piri	kurat		t'i	nəryətm	jəqənam,	t'u	qat	qəwən	əntem.		
piri	kur -a -t		t'i	nəryət -əm	jəqənam	t'u	qat	qəwən	əntem		
piri	kur -ə -t		t'i	nəryət -əm	jəqənam	t'u	qat	qəwən	əntem		
afterwards	leg -EP -PL		this	run -1SG.S	home	that	house	far	NEG.EX		
nach	Bein -EP -PL		dies	laufen -1SG.S	nach.Hause	das.da	Haus	weit	NEG.EX		
adv	n	-INS	-n.num	pron	v	-v.pn	adv	pron	n	adv	v

Amint kiértem, a rének kötelét elvágtam, az úton elengedtem őket, én meg gyalog a rénjeim után futottam, a házunk nem voltmessze.

When I was outside, I cut the reindeer loose, I relieved them, I followed the reindeer on foot, our house was not far away.

Als ich draussen war, habe ich das Rentierseil zerschnitten, ich habe sie entlassen, und ich bin zu Fuß meinen Rentierennachgelaufen, unser Haus war nicht weit.

egy szó mög nincsen: æslæmtat

Text07.015

qâṭ qõwənčək əntem.

qâṭ qõwənčək əntem.

qâṭ qõwən -čək əntem

qâṭ qõwən -čək əntem

house far -COMP NEG.EX

Haus weit -COMP NEG.EX

n adv -deriv.adj v

A ház nem nagyon messze volt.

The house was not very far.

Das Haus war nich sehr weit.

Text07.016

t'i mənəm, mənəm, t'äqa, mækkən qõw kütəp låta tøm pæləka pitəm, qõra jõwtəm, sårt-ñiwəm qõra jõwtəm.

t'i mənəm, mənəm, t'äqa, mækkən qõw kütəp låta tøm pæləka

t'i mən -əm mən -əm t'äqa mæk -kən qõw küt -ə -p låt -a tøm pælək -a

t'i mən -əm mən -əm t'äqa mäy -yən qõw küt -ə -pi låt -a tøm pælək -a

this go -1SG.S go -1SG.S well earth -DU far stage -EP -ADJ place -LAT that side -LA

dies gehen -1SG.S gehen -1SG.S wohl Erde -DU weit Etappe -EP -ADJ Platz -LAT das.da Seite -LA

pron v -v.pn v -v.pn ptcl n -n.case adj n -INS -n.deriv.adj n -n.case pron n -n.c

pitəm, qõra jõwtəm, sårt-ñiwəm qõra jõwtəm.

pit -əm qõr -a jõwt -əm sårt-ñiwəm qõr -a jõwt -əm

pit -əm qõr -a jõwət -əm sårt-ñiwəm qõr -a jõwət -əm

arrive -1SG.S marsh -LAT come -1SG.S Sart-lyvem marsh -LAT come -1SG.S

ankommen -1SG.S Sumpf -LAT kommen -1SG.S Sart-lyvem Sumpf -LAT kommen -1SG.S

v -v.pn n -n.case v -v.pn prop n -n.case v -v.pn

Ahogy mentem körülbelül félúton kopár mocsárra értem, hamarosan a Sart-livem mocsárra értem.

When I had managed about half the way, I got to a swamp, to the Sart-lyven swamp.

Als ich ungefähr die Hälfte des Weges geschafft habe, kam ich zu einem Sumpf, zu Sart-lyvem Sumpf.

Text07.017

ja qörnə kuč ʃejəltam, ʃejələm t'äqa t'i weʃəŋqo säyətətə, jəyəm wut'ŋi jəššo ma munt jastəm, jəŋkəŋ weʃijapit.

ja qörnə kuč ʃejəltam, ʃejələm t'äqa t'i weʃəŋ qo

ja qör -nə kuč ʃejət -ta -m ʃejət -əm t'äqa t'i weʃ -əŋ qo

ja qör -nə kuč ʃejət -ta -m ʃejət -əm t'äqa t'i weʃi -əŋ qo

no marsh -LOC just look -INF -1SG look -1SG.S well this reindeer -ADJ man

no Sumpf -LOC gerade schauen -INF -1SG schauen -1SG.S wohl dies Rentier -ADJ Mann

ptcl n -n.case adv v -v.inf -n.poss v -v.pn ptcl pron n -n.deriv.an

säyətətə3, jəyəm wut'ŋi jəššo ma munt jastəm, jəŋkəŋ

säyət -tə -ʃ -3 jə -y -əm wut'ŋi jəššo ma munt jast -əm jəŋk -əŋ

säyət -tə -ʃ -3 jə -y -əm wut'ŋi jəššo ma munt jast -əm jəŋk -əŋ

run -ITER -PRS -[3SG] become -PST -1SG.S deceased already I earlier say -1SG.S ice -ADJ

laufen -ITER -PRS -[3SG] werden -PST -1SG.S verstorbene schon ich früher sagen -1SG.S Eis -ADJ

v -v.deriv.v -v.tens -v.pn v -v.tense -v.pn adj adv pr adv v -v.pn n -n.deriv.a

weʃija pit3.

weʃi -ja pit -3

weʃi -a pit -3

reindeer -LAT arrive -[3SG]

Rentier -LAT ankommen -[3SG]

n -n.case v -v.pn

Ahogy a mocsáron körülnézek, nézek, hát egy ember rénekkel vágtat, már mondtam, hogy a megboldogult apámnak fehér ránjeivoltak.

I was just looking around when I noticed a running man, I already said that my grandfather has white reindeer.

Ich schaute gerade rum, als ich einen laufenden Mann bemerkt habe, ich habe schon gesagt, dass mein Großvater weiße Rentiere hatte.

Text07.018

t'u jəŋkəŋ weʃiʃam säyətətəy.

t'u jəŋkəŋ weʃiʃam säyətətəy3.

t'u	jæŋk	-əŋ	weli	-ɫa	-m	såyət	-tə	-ɣ	-3
t'u	jæŋk	-əŋ	weli	-ɫa	-m	såyət	-tə	-ɣ	-3
that	ice	-ADJ	reindeer	-PL	-1SG	run	-ITER	-PST	-[3SG]
das.da	Eis	-ADJ	Rentier	-PL	-1SG	laufen	-ITER	-PST	-[3SG]
pron	n	-n.deriv.adj	n	-n.num-poss	-n.poss	v	-v.deriv.v	-v.tense	-v.pn

A fehér rénjeim futottak.

The white reindeer ran.

Die weißen Rentire rannten.

Text07.019

t'əyə jöwət, mant panpə piri:pəy: "kəta, kura əntə pəwi?"

t'əyə jöwət³, mant panpə piri:pəy: "kəta, kura əntə pəwi?"

t'əyə jöwət -3 mant panpə piri -pəy kət -a kur -a əntə pəw -i

t'əyə jöwət -3 mant panpə piri -təy kət -ən kur -ən əntə pəw -i

here	come	-[3SG]	I.Acc	and	ask	-3SG.O	hand	-2SG	leg	-2SG	NEG	freeze	-PASS.3SG
hierhin	kommen	-[3SG]	ich.Acc	und	fragen	-3SG.O	Hand	-2SG	Bein	-2SG	NEG	erfrieren	-PASS.3SG
adv	v	-v.pn	pr	conj	v	-v.pn	n	-n.poss	n	-n.poss	ptcl	v	-v.pn

Amint hozzám ért, megkérdezte: "Kezed, lábád nem fagyott meg?"

When he reached me, he asked: Didn't your hand and feet freeze?

Als er mich erreichte, hat er mich gefragt: Sind deine Hände und Füße nicht erfrohren?

Text07.020

ma tem: "əntə pəwi".

ma tem: "əntə pəwi".

ma tem əntə pəw -i

ma tem əntə pəw -i

I	this	NEG	freeze	-PASS.3SG
ich	dies	NEG	erfrieren	-PASS.3SG
pr	pron	ptcl	v	-v.pn

Én erre: "Nem fagyott meg."

I said: No, they did not freeze.

Ich sagte: Nein, sie sind nicht erfrohren.

Text07.021

ja t'u äwəla læləm, t'äqa pan jəqə səyətəm, jəqə jöwti.

ja	t'u	äwəla		læləm,		t'äqa	pan	jəqə	səyətəm,		jəqə
ja	t'u	äwəl	-a	lælə	-əm	t'äqa	pan	jəqə	səyət	-t	-əm jəqə
ja	t'u	äwəl	-a	lælə	-əm	t'äqa	panpə	jəqə	səyət	-t	-əm jəqə
no	that	sledge	-LAT	sit.down	-1SG.S	well	and	home	run	-PL	-1SG.S home
no	das.da	Schlitten	-LAT	sich.hinsetzen	-1SG.S	wohl	und	nach.Hause	laufen	-PL	-1SG.S nach.Hause
ptcl	pron	n	-n.case	v		-v.pn	ptcl	conj	adv	v	-n.num -v.pn adv

jöwti.

jöwt -i

jöwət -i

come -PASS.3SG

kommen -PASS.3SG

v -v.pn

Felpattantam a szánra és hazavágtattunk.

I sat down on the sledge and we went home.

Ich habe mich auf den Schlitten gesetzt und wir sind nach Hause gegangen.

Text07.022

t'u wełit os, wełit iħə kitłat, os jəqə wəjat, qət łəypinə iħ łöłatət.

t'u	wełit		os, wełit		iħə	kitłat,		os	jəqə		wəjat,			
t'u	wełi	-t	os	wełi	-t	iħə	kit	-ł	-at	os	jəqə	wə	-j	-at
t'u	wełi	-t	os	wełi	-t	iħə	kit	-ł	-at	os	jəqə	wə	-oj	-at
that	reindeer	-PL	yes	reindeer	-PL	away	send	-PRS	-PASS.3PL	yes	home	take	-PASS	-PAS
das.da	Rentier	-PL	ja	Rentier	-PL	weg	schicken	-PRS	-PASS.3PL	ja	nach.Hause	bringen	-PASS	-PAS
pron	n	-n.num	ptcl	n	-n.num	adv	v	-v.temp	-v.pn	ptcl	adv	v	-v.genus	-v.pr

qət łəypinə iħ łöłatət.

qət łəypi -nə iħ łöł -ałt -at

qət łəy -nə iħ łöł -ałtə -at

house inside -LOC down melt -CAUS -PASS.3PL

Haus Innere -LOC unten schmelzen -CAUS -PASS.3PL

n n -n.case adv v -v.deriv.v -v.pn

Amint hazaértünk, a réneket összeszedtük és bevittük, hogy a ház belsejében olvadjon le róluk a jég.

When we arrived, we gathered the reindeer and brought them home, we let them into the

house, so that they can warm up.

Als wir angekommen sind, wir haben die Rentiere gesammelt und nach Hause gebracht, wir haben sie ins Haus reingelassen, damit sie dort auftauen können.

Text07.023

t'um jæŋki pataŋiγə jəwət.

t'um jæŋki pataŋiγə-jəwət.

t'um jæŋk -i pataŋiγə-jəwət

t'ukim jæŋk -i pataŋiγə-jəwət

such ice -ADJ Patalig-Jewet

so.einer Eis -ADJ Patalig-Jewet

adj n -n.deriv.adj prop

Olyan jegesek lettek, a patalig jewet tóban.

They got so cold in the Palatig-Jewet Sea

Sie sind so kalt in Patalig-Jewet See geworden

Text07.024

os t'enə əntə əwtat quntə, weŋiŋəw tōrəma pəwat.

os t'enə əntə əwtat quntə, weŋiŋəw tōrəma pəwat.

os t'enə əntə əwt -at quntə weŋi -ŋə -w tōrəm -a pəw -at

os t'enə əntə əwət -at quntə weŋi -ŋə -w tōrəm -a pəw -at

yes here NEG cut -PASS.3PL when reindeer -PL -1PL God -LAT freeze -PASS.3PL

ja hierhin NEG schneiden -PASS.3PL wenn Rentier -PL -1PL Gott -LAT erfrieren -PASS.3PL

ptcl adv ptcl v -v.pn conj n -n.num-poss -n.case-poss n -n.case v -v.pn

Ha nem vittük volna be őket, még megfagytak volna

If we had not brought them in, they would have frozen to death.

Wenn wir sie nich hineingenracht hätten, wären sie erfroren.

Text07.025

t'ukim jeyŋit wōŋət.

t'ukim jeyŋit wōŋət.

t'ukim jeyŋi -t wōŋ -ət

t'ukim jeyŋi -t wōŋ -ət

such cold -PL be -3PL.S

so.einer kalt -PL sein -3PL.S

adj adj -n.num v -v.pn

Olyan hidegek voltak.

It was that cold.

So kalt war es.

Text07.026

it tem nōpətnə məŋ mʌw tʰɑyi jeyʰi.

it tem nōpətnə məŋ mʌw tʰɑyi jeyʰi.

it tem nōpət -nə məŋ mʌw tʰɑyi jeyʰi

it tem nōpət -nə məŋ mʌw tʰɑyi jeyʰi

now this time -LOC we or place cold

jetzt dies Epoche -LOC wir oder Platz kalt

adv pron n -n.case pr conj n adj

Abban az időben hideg volt.

It was still cold then.

Damals war es noch kalt.

Text07.027

ʰʌw jeyʰi mətə əntə wǎʰiʰɛʰ wəʰe.

ʰʌw jeyʰi mətə əntə wǎʰiʰɛʰ wəʰe.

ʰʌw jeyʰi mətə əntə wǎʰ -i -ʰɛʰ wəʰe

ʰʌw jeyʰi mətə əntə wǎʰ -ə -ʰɛʰ wəʰe

(s)he cold anything NEG be -EP -3PL.PASS wohl

er/sie kalt irgendetwas NEG sein -EP -3PL.PASS well

pr adj pron ptcl v -INS -v.pn ptcl

Ma már nincs olyan hideg, mint régen volt.

It isn't that cold anymore nowadays.

Heutzutage ist es nicht mehr so kalt.

Text07.028

mʌqi jis jeyʰi.

mʌqi jis jeyʰi.

mʌqi jis jeyʰi

måqi jis jeyfi

that.time old cold

damals alt kalt

adv adj adj

Régen hideg volt.

It was still cold then.

Damals war noch kalt.

Text07.029

ja t'i tərəm.

ja t'i tərəm.

ja t'i tərəm

ja t'i tərəm

no this ready

no dies fertig

ptcl pron adj

Ennyi, vége.

That's it, done.

Das war es, fertig.